

UDMØNTNINGSPLAN

Region Nordjyllands Udviklingspulje for de nordjyske ungdomsuddannelser

Visionen for uddannelsesområdet:

Region Nordjylland har en **politisk ambition** om, at alle nordjyske unge skal have bæredygtige kvalitetsuddannelser inden for rækkevidde. Uddannelser, som sikrer kompetencer til fremtiden, motiverer til videre uddannelse, og danner rammen om det gode ungeliv.

Uddannelsesplanen er én af flere del-planer, der konkretiserer den strategiske retning, som sættes i den regionale udviklingsstrategi (RUS). Uddannelsesplanen og den Regionale Udviklingsstrategi er under udarbejdelse for perioden 2024-2027.

Den seneste Uddannelsesplan dækkede perioden 2021-2022. Det er derfor nødvendigt at udarbejde en udmøntningsplan, med henblik på at udmønte puljemidlerne i perioden indtil den nye Uddannelsesplan træder i kraft.

Region Nordjylland ønsker med denne udmøntningsplan at skabe *sammenhæng* mellem de politiske intentioner og de nordjyske ungdomsuddannelsers strategiske fokus. Derfor har vi inddraget aktører i dialoger om fokus og mål.

Intro til temaerne

Region Nordjylland har fire temaer, som skal danne rammen for udmøntningen af de udviklingsmidler, som er til rådighed i Regionsrådets Uddannelsespulje frem til at den næste Uddannelsesplan vedtages. Yderligere har Region Nordjylland et stærkt fokus på bæredygtighed og på FN's verdensmål. Dette fokus er tværgående for alle temaer idet det er af politisk vigtighed, at uddannelserne udvikler sig ift. disse perspektiver.

Temaerne er udviklet med udgangspunkt i centrale nordjyske udfordringer og muligheder inden for ungdomsuddannelsesområdet, den gældende Regionale Udviklingsstrategi, Nordjysk Uddannelsesindblik 2022 samt de nordjyske ungdomsuddannelsers strategiske fokus. I første halvår af 2022 er temaerne blevet yderligere kvalificeret gennem dialog med de nordjyske ungdomsuddannelser og unge i de nordjyske elevråd.

På de følgende sider udfoldes hver tema. Temaerne er rammesættende for ansøgningerne og er et vigtigt element i at realisere udmøntningsplanens mål.

Kompetencer til fremtiden

Unge skal have mulighed for at opbygge interesse, forståelse, motivation og kompetencer inden for områder, hvor der mangler/kommer til at mangle arbejdskraft i Nordjylland

Inkluderende faglige og sociale fællesskaber

Unge i Nordjylland skal kunne tage del i inkluderende faglige og sociale fællesskaber, som understøtter trivsel og faglig udvikling og forhindrer frafald.

Attraktive lokale uddannelsesmiljøer

Unge i Nordjylland skal have adgang til gode uddannelsesmuligheder af høj kvalitet (inden for rimelig transporttid).

Motiverende og tydelige uddannelsesveje

Unge i Nordjylland skal fastholdes på en tydelig uddannelsesvej fra folkeskole til arbejdsmarkedet, og motiveres til at uddanne sig til meningsfyldt arbejde

Bæredygtighed

Tema 1: Kompetencer til fremtiden

Adgang til kvalificeret arbejdskraft er afgørende for Nordjyllands udvikling og vækst – nu og i fremtiden.

Unge i Nordjylland skal have mulighed for at opbygge interesse, motivation og kompetencer inden for mangelområder og efterspurgte kompetencer.

Nordjyllands fremtidige vækst og udvikling er stærkt afhængig af, at nordjyderne har de rette kompetencer – også flere år ud i fremtiden. FremKom4 skaber – sammen med andre kilder - et strategisk overblik over områder, hvor Nordjylland kommer til at mangle kompetencer. De centrale mangelområder, der tegner sig frem mod 2026, er kompetencer inden for:

- **STEM - teknik, naturvidenskab, digitale og engineering** (*ansøges via Nordjysk Teknologipagt*)
- **Velfærdsuddannelser – særligt indenfor sundhed**
- **Bæredygtighed**
- **Globale kompetencer og andre fremmedsprog end engelsk**

Bæredygtighed spiller en særlig rolle, fordi de unge prioriterer og motiveres af arbejdet med grøn omstilling. De er bevidste om, hvordan deres adfærd og forbrug påvirker verden omkring dem.

Ansøgninger under temaet kan arbejde med aktiviteter på ungdomsuddannelserne, der styrker elevernes interesse og kompetencer inden for områder eller på konkrete uddannelser, hvor der kan forventes eller dokumenteres mangler

Projekter skal bidrage til ét af følgende effektmål

- Flere starter på og gennemfører fagpakker/studieretninger relateret til mangelområder
- Flere starter på og gennemfører grund- og hovedforløb på erhvervsuddannelser inden for inden for mangelområder
- Flere starter på videregående uddannelser indenfor mangelområder

Der kan fx søges om midler til udvikling af læringsforløb, som styrker kompetencer inden for mangelområder, forløb der eksperimenterer med nye metoder til styrkelse af elevernes interesse i mangelområder, tiltag der fører til grøn kulturændring og grønne handlekompetencer, tiltag for mangel-erhvervsuddannelser - fx et styrket samarbejde mellem skoler og oplæringsvirksomheder – også på erhvervsuddannelsernes hovedforløb

Tema 2: Inkluderende sociale og faglige fællesskaber

Nordjylland har brug for, at flere unge påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse

Unge i Nordjylland skal kunne tage del i/have adgang til inkluderende faglige og sociale fællesskaber, som understøtter trivsel og faglig udvikling.

Der kan være mange årsager til, at de unge afbryder og frafalder deres uddannelse, disse kan både være personlige, faglige eller sociale/miljømæssige. Og hvis en af disse går galt, er man i risiko for at falde fra. Derfor er der god grund til at arbejde med at udvikle de sociale og social-faglige fællesskaber, således at de kan rumme og sikre støtte og trivsel for alle elever.

Eleverne på ungdomsuddannelserne er meget forskellige, og har forskellige behov, hvilket kan udfordre fællesskabet. Ikke desto mindre er et forpligtende fagligt fællesskab og et inkluderende ungemiljø, det eleverne ofte efterspørger. Yderligere er der fra elevernes side et stort ønske og forventning om at blive involveret og blive betragtet som fuldgældende deltagere i deres uddannelse, selvom de unge langt hen ad vejen ikke er interesseret i det repræsentative demokrati.

Et perspektiv under dette tema er også, at mange unge er i mistrivsel og har svært ved at tackle deres personlige-sociale problemer, hvilket bl.a. ses i at behovet for specialpædagogisk støtte vokser. Dermed er der behov for at udvikle og støtte de unge til selv til at kunne støtte og hjælpe hinanden.

At skabe et godt social-fagligt læringsrum i klassen eller skabe et inkluderende ungemiljø på skolen, som kan rumme mange forskellige elevtyper er en mulighed under dette tema..

Der kan fx søges om midler til pædagogisk og didaktisk udvikling, udvikling af nye samarbejde mellem undervisning og støttesystemer, udvikling af klassens fagligt-sociale miljø, faglig dannelse, udvikling af skolemiljøet, indsatser der har til formål at styrke elevernes demokratiske selvtillid og/eller deltagelse i skolens og undervisningens beslutningsprocesser. Der er derfor lagt op til at kunne eksperimentere og udvikle skolens miljø og fællesskaber.

Projekter under temaet skal bidrage til ét af følgende effektmål

- Færre unge frafalder deres uddannelse
- Flere unge gennemfører/ fastholdes i ungdomsuddannelse

Tema 3: Attraktive lokale uddannelsesmiljøer

Muligheden for at uddanne sig lokalt er en afgørende faktor for bosætning og påvirker lokalsamfundets bæredygtighed

Unge i Nordjylland skal have adgang til gode uddannelsesmuligheder af høj kvalitet og inden for rimelig transporttid.

Region Nordjylland har store områder med faldende elevgrundlag og er den danske region, der står overfor de største udfordringer i forhold til en negativ befolkningsudvikling. Dette øger risikoen for, at institutioner må lukke afdelinger og udbud.

Bliver det tilfældet, vil de forringede muligheder for at tage en uddannelse lokalt og den øgede transporttid til et uddannelsessted, have konsekvenser. Konsekvenser ikke kun for den enkeltes søgning og gennemførelse af en ungdomsuddannelse og vejen videre i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet, men også for den bredere erhvervs- og arbejdsmarkedsudvikling i et område.

Lokale muligheder for uddannelse har været og er fortsat et vigtigt fokusområde i Regionsrådets Uddannelsesplan. Således er intentionen, at der arbejdes aktivt for at bibeholde en variation af forskellige uddannelsesmuligheder lokalt og decentralt. Hensigten med dette tema er at udvikle løsninger og modeller for samarbejde mellem de eksisterende institutioner, uddannelser og fag. Dette kan være med til at sikre en god variation og bredde i de lokale uddannelsesudbud til gavn for institutioner, elever og lokalområde.

Hvis den nuværende uddannelsesdækning og de lokale uddannelsesstilbud skal fastholdes og forblive attraktive i de næste år, er der behov for at afprøve og udvikle på nye samarbejdsformer, arbejde med lokale fællesskaber og koblinger mellem fx lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner og uddannelsesretninger men også med erhvervsliv.

Projekter under temaet skal bidrage til ét af følgende effektmål

- Unge oplever, at de lokale uddannelsesstilbud er attraktive
- Lokale uddannelsesstilbud fastholdes

Der kan fx søges om midler til udvikling af tværinstitutionelle uddannelsesudbud (campus-dannelse, kulturelle eller sociale aktiviteter på tværs af uddannelsesstyper, nye/fælles valgfag udbudt på tværs af skoler, samlæsning på tværs af skoler, virksomhedsinddragelse, bedre samarbejde med lokalmiljøet i skolens optageområde (erhvervsliv, kulturinstitutioner, sportsklubber etc.).

Tema 4: Motiverende og tydelige uddannelsesveje

Det er afgørende for den unges livsbane, at gennemføre en ungdomsuddannelse – uddannelse er vejen til det gode liv

Unge i Nordjylland skal støttes i deres uddannelsesvej – både den svære med fravalg og tilvalg, og den "lige vej" til videre uddannelse eller arbejde.

Langt størstedelen af de nordjyske unge går direkte fra 9. eller 10. klasse og videre til en ungdomsuddannelse. Og langt de fleste, der påbegynder en ungdomsuddannelse, når også at afslutte den. Men der er fortsat en gruppe elever, som ikke kommer videre fra grundskolen, eller frafalder ungdomsuddannelser uden at starte igen.

De senere år har budt på nye udfordringer: Færre elever optages på FGU, og når de har færdiggjort FGU, er det for flere unge en svær overgang til ungdomsuddannelsen. Der er i stigende grad unge, der afslutter en studiekompetencegivende uddannelse, og som derefter tager op til flere sabbatår – og en større andel kommer slet ikke i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Og endelig er der fortsat et problem med matchet mellem elevernes uddannelsesvalg og arbejdsmarkedets behov

I dette tema kan der arbejdes med at styrke overgangene til og fra ungdomsuddannelse. Indsatser der motiverer og sikrer overgang, samt at de unge vælger det rette for dem. Der er behov for at støtte dem, der har det svært, og er i risiko for at frafalde eller aldrig er kommet i gang med en ungdomsuddannelse. Der kan også arbejdes med at motivere til videre uddannelse efter studentereksamen, samt arbejde med at udvikle fleksible uddannelsesstrukturer, der passer til individuelle behov, og gør det muligt at møde eleven, hvor han/hun er.

Der kan fx søges om midler til vertikale samarbejder mellem uddannelser på forskellige niveauer, brobygningsindsatser, forløb der har til hensigt at styrke elevernes indre motivation/empowerment/selvstændighed eller handlekraft, forløb der styrker elevernes vidensgrundlag for uddannelsesvalg (via fx karrierelæring, uddannelsesvejledning, engageret studievalg) eller udvikling af fag og forløb, der styrker elevernes og lærernes viden om fagets udvikling og motivation for uddannelse på næste uddannelsesstrin

Projekter under temaet skal bidrage til ét af følgende effektmål

- Flere unge starter på en ungdomsuddannelse
- Flere unge går videre til uddannelse efter gymnasiet
- Flere unge starter på videregående uddannelse

Krav til ansøgere

For at en ansøgning kan komme i betragtning til støtte fra Region Nordjyllands Uddannelsespulje gælder følgende krav:

- Ansøger skal være en nordjysk ungdomsuddannelsesinstitution eller en institution for forberedende grunduddannelse
- Ansøger skal medfinansiere projektet med min.30% af de samlede udgifter
- Projektet skal bidrage til at opnå de mål, der fastsættes i Regionsrådet Uddannelsesplan og evt. underliggende udmøntningsplaner
- Projektet skal være fokuseret på udvikling. Der gives ikke støtte til drift
- Ansøger skal være villig til at offentliggøre/dele centrale resultater og vidensmateriale produceret i projektet
- Projektet har et samlet budget på minimum 250.000 kr.
- Ansøger har indsendt projektidé og ansøgning rettidigt

Hvis et projekt ikke lever op alle ovenstående krav, vil det ikke kunne komme i betragtning til støtte fra puljen.

Hvem kan søge Uddannelsespuljen?

Statsligt, selvejende uddannelsesinstitutioner, der udbyder en eller flere af følgende uddannelser:

- **Gymnasiale ungdomsuddannelser:** STX, HF, HTX, HHX
- **Erhvervsuddannelser:** EUD og EUX grund- og hovedforløb (eks. sosu-uddannelsen, smedeuddannelsen etc.)
- **Grunduddannelser:** FGU - forberedende grunduddannelse
- **VUC - Voksenuddannelse:** almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning for voksne

Vi opfordrer til, at ansøger indgår i partnerskaber, hvor det er meningsfyldt - eksempelvis i partnerskaber på tværs af institutioner og geografi. Ungdomsuddannelserne, FGU og VUC er de direkte ansøgningsberettigede institutioner, men folkeskoler, UU-centre, Studievalg, højskoler, virksomheder og videregående uddannelser kan med fordel deltage som partnere i udviklingsprojekterne.

Bevillingerne fra puljen gives med hjemmel i LBK nr. 1182, 1189 og 836

"Med henblik på at understøtte en regions udviklingsstrategi kan Regionsrådet efter ansøgning fra en institution yde formåls- og tidsbestemte udviklingstilskud, herunder anlægstilskud. Tilskud kan bl.a. ydes til efteruddannelse, information, udvikling af fag og valgfag, og tilskud til udvikling af en institution i et landdistrikt eller yderområde".

Kriterier for vurdering af projekter

Projekter, der lever op til de beskrevne krav, bliver vurderet ud fra fire kriterier. Ansøgninger tildeles en samlet score baseret på, at ansøgningen for hvert kriterie vurderes som enten høj, middel eller lav. Kriterierne for udmøntningen i 2023 er som følger:

Realisering af Uddannelsesplanens mål

Ansøgningen vurderes på i hvor høj grad, at projektet kan bidrage til at realisere Uddannelsesplanens mål

Nyhedsværdi i Nordjylland

Ansøgningen vurderes på i hvor høj grad, at projektet udvikler og/eller udbreder ny viden og praksis

Klarhed i projektplan/realiserbarhed

Ansøgningen vurderes på i hvor høj grad, at projektets idé og plan er forståelig og tydelig

Organisatorisk forankring

Ansøgningen vurderes på i hvor høj grad, at projektet vil arbejde strategisk og målrettet med implementering, forankring og udbredelse af projektets erfaringer og praksis

I de tilfælde, hvor Region Nordjylland ikke kan imødekomme alle støtteværdige ansøgninger, *kan* det samlede felt af ansøgninger prioriteres ud fra yderligere principper om en bred geografisk spredning, den samlede effekt af projektet, samt betydning for forskellige uddannelsesretninger, med det formål at sikre, at de støttede projekter samlet set kommer hele Nordjylland til gavn.